

POSUDEK NA DIPLOMOVOU PRÁCI MARTINY PORKERTOVÉ

Všímavost u homosexuálně orientovaných osob

Diplomová práce Martyiny Porkertové se zabývá tématem všímavosti u homosexuálně orientovaných osob. Jejím cílem bylo přiblížit tematiku všímavosti v souvislosti s některými vlastnostmi osobnosti a poukázat na možnosti jejího využití v psychoterapii osob homosexuálně orientovaných. Všímavost (mindfulness) patří v zahraničí za několik posledních let k významným tématům a to jak v oblasti výzkumné, tak i v oblasti psychologické a psychotherapeutické praxe (mindfulness based therapy). Naopak, v české odborné literatuře můžeme najít jen málo odborných publikací a výzkumů věnovaných přímo této problematice. Specifikace otázky všímavosti u osob s homosexuální orientací je i v zahraničí málo výzkumně podchycena. Diplomandka tak vybrala a zaměřila svoji pozornost na téma originální a psychologicky aktuální.

Diplomová práce je tradičně členěna na část teoretickou a část empirickou. Celkově je napsaná na 85 stranách včetně příloh a literatury. Autorka při vypracování práce čerpala z velkého množství zahraničních i českých odborných zdrojů (více než 100 zdrojů), jejichž výběr považuji za kvalitní a vhodně zvolený a ze kterého je patrný autorčin přehled ve zvolené problematice. Citační práce je kvalitní.

V teoretické části se Martina Porkertová nejdříve věnuje tématu všímavosti. Přináší různé definice všímavosti a na jejich základě se snaží o její vymezení. Za důležité považuji, že z uvedených definic vybírá tu, o kterou se v empirické části opírá. Dále se zabývá měřením všímavosti a přináší informace týkající se výzkumu v oblasti všímavosti ve vztahu k některým vlastnostem osobnosti. Poslední podkapitolu v této části věnuje otázce využití všímavosti v klinické psychologii a psychoterapii. V dalších kapitolách přibližuje tematiku homosexuality, a to zejména otázku přijetí nové identity u homosexuálně orientovaných jedinců, proces coming outu, věnuje se i otázkám psychoterapie osob s homosexuální orientací. Tady oceňuji, že autorka nepřináší řadu obecných informací, ale zaměřuje svoji pozornost na ty oblasti s tímto tématem spojené, které zodpovídají cílu autorčiny práce. Dále se věnuje tematické a možnému prolínání všímavosti a procesu coming outu. Z kapitoly o využití všímavosti v psychoterapii osob s homosexuální orientací autorka je zřejmé, že téma, kterému se autorka věnuje je málo výzkumně probádané, přestože psychoterapie opírající se o všímavost je v zahraničí v posledních letech populárním psychotherapeutickým směrem (v oblasti psychotherapeutické praxe i výzkumu).

V empirické části nejdříve autorka jasně formuluje východiska a výzkumy, ze kterých vycházela u stanovování si cíle výzkumu, kterým je zjistit, zda se liší úroveň všímavosti u homosexuálně a heterosexuálně orientovaných osob a v závislosti na pohlaví respondentů. Stanovila si 4 hypotézy vztahující se k cíli výzkumu. K zjištění úrovně všímavosti využila sebeposuzující dotazník Pět aspektů všímavosti, který zadávala prostřednictvím internetu. Původně výzkumný soubor tvořilo 373 osob, avšak z důvodu korelace zkušenosti s meditací a všímavostí a nerovnoměrnému zastoupení meditujících osob v jednotlivých skupinách, autorka vyřadila respondenty, kteří tuto zkušenost mají. Výsledky dotazníku tak porovnávala u 294 osob s homosexuální a heterosexuální orientací. Přestože se autorčiny hypotézy nepotvrdily - autorka dospěla k výsledkům, že všímavost se neliší u osob homosexuálně a heterosexuálně orientovaných, a statisticky významné rozdíly se nepotvrdily ani u mužů a žen, považuji provedený výzkum a jeho výsledky za přínosné a psychologicky zajímavé.

V diskusi autorka shrnuje a kriticky nahlíží provedení a výsledky své práce a zamýšlí se nad nimi, srovnává je s jinými výzkumy a předkládá i možnost dalšího směru výzkumného zaměření.

Diplomová práce poukazuje na schopnost autorky vybrat téma psychologicky relevantní a důležité, schopnost kvalitně pracovat s odbornou literaturou, kriticky se postavit k odborným informacím, sestavit a provést psychologické výzkumné šetření a kriticky a s odborným nadhledem se postavit k jeho výsledkům.

**Diplomová práce splňuje všechny požadavky kladené na její vypracování.
Doporučuji jí k obhajobě. Navrhuji klasifikovat výborně.**

V Praze, 16.1.2011

PhDr. Katarína Loneková, Ph.D.

POSUDEK NA DIPLOMOVOU PRÁCI MARTINY PORKERTOVÉ

Všímavost u homosexuálně orientovaných osob

Diplomová práce Martyiny Porkertové se zabývá tématem všímavosti u homosexuálně orientovaných osob. Jejím cílem bylo přiblížit tematiku všímavosti v souvislosti s některými vlastnostmi osobnosti a poukázat na možnosti jejího využití v psychoterapii osob homosexuálně orientovaných. Všímavost (mindfulness) patří v zahraničí za několik posledních let k významným tématům a to jak v oblasti výzkumné, tak i v oblasti psychologické a psychotherapeutické praxe (mindfulness based therapy). Naopak, v české odborné literatuře můžeme najít jen málo odborných publikací a výzkumů věnovaných přímo této problematice. Specifikace otázky všímavosti u osob s homosexuální orientací je i v zahraničí málo výzkumně podchycena. Diplomandka tak vybrala a zaměřila svoji pozornost na téma originální a psychologicky aktuální.

Diplomová práce je tradičně členěna na část teoretickou a část empirickou. Celkově je napsaná na 85 stranách včetně příloh a literatury. Autorka při vypracování práce čerpala z velkého množství zahraničních i českých odborných zdrojů (více než 100 zdrojů), jejichž výběr považuji za kvalitní a vhodně zvolený a ze kterého je patrný autorčin přehled ve zvolené problematice. Citační práce je kvalitní.

V teoretické části se Martina Porkertová nejdříve věnuje tématu všímavosti. Přináší různé definice všímavosti a na jejich základě se snaží o její vymezení. Za důležité považuji, že z uvedených definic vybírá tu, o kterou se v empirické části opírá. Dále se zabývá měřením všímavosti a přináší informace týkající se výzkumu v oblasti všímavosti ve vztahu k některým vlastnostem osobnosti. Poslední podkapitolu v této části věnuje otázce využití všímavosti v klinické psychologii a psychoterapii. V dalších kapitolách přibližuje tematiku homosexuality, a to zejména otázku přijetí nové identity u homosexuálně orientovaných jedinců, proces coming outu, věnuje se i otázkám psychoterapie osob s homosexuální orientací. Tady oceňuji, že autorka nepřináší řadu obecných informací, ale zaměřuje svoji pozornost na ty oblasti s tímto tématem spojené, které zodpovídají cílu autorčiny práce. Dále se věnuje tematické a možnému prolínání všímavosti a procesu coming outu. Z kapitoly o využití všímavosti v psychoterapii osob s homosexuální orientací autorka je zřejmé, že téma, kterému se autorka věnuje je málo výzkumně probádané, přestože psychoterapie opírající se o všímavost je v zahraničí v posledních letech populárním psychotherapeutickým směrem (v oblasti psychotherapeutické praxe i výzkumu).

V empirické části nejdříve autorka jasně formuluje východiska a výzkumy, ze kterých vycházela u stanovování si cíle výzkumu, kterým je zjistit, zda se liší úroveň všímavosti u homosexuálně a heterosexuálně orientovaných osob a v závislosti na pohlaví respondentů. Stanovila si 4 hypotézy vztahující se k cíli výzkumu. K zjištění úrovně všímavosti využila sebeposuzující dotazník Pět aspektů všímavosti, který zadávala prostřednictvím internetu. Původně výzkumný soubor tvořilo 373 osob, avšak z důvodu korelace zkušenosti s meditací a všímavostí a nerovnoměrnému zastoupení meditujících osob v jednotlivých skupinách, autorka vyřadila respondenty, kteří tuto zkušenost mají. Výsledky dotazníku tak porovnávala u 294 osob s homosexuální a heterosexuální orientací. Přestože se autorčiny hypotézy nepotvrdily - autorka dospěla k výsledkům, že všímavost se neliší u osob homosexuálně a heterosexuálně orientovaných, a statisticky významné rozdíly se nepotvrdily ani u mužů a žen, považuji provedený výzkum a jeho výsledky za přínosné a psychologicky zajímavé.

V diskusi autorka shrnuje a kriticky nahlíží provedení a výsledky své práce a zamýšlí se nad nimi, srovnává je s jinými výzkumy a předkládá i možnost dalšího směru výzkumného zaměření.

Diplomová práce poukazuje na schopnost autorky vybrat téma psychologicky relevantní a důležité, schopnost kvalitně pracovat s odbornou literaturou, kriticky se postavit k odborným informacím, sestavit a provést psychologické výzkumné šetření a kriticky a s odborným nadhledem se postavit k jeho výsledkům.

**Diplomová práce splňuje všechny požadavky kladené na její vypracování.
Doporučuji jí k obhajobě. Navrhuji klasifikovat výborně.**

V Praze, 16.1.2011

PhDr. Katarína Loneková, Ph.D.